

TARİHE TANIKLIK EDEN ROMAN: DRİNA'DA SON GÜN

Mustafa AYDEMİR

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Ağrı /
Türkiye

Anahtar Kelimeler Faik Baysal, Drina'da Son Gün, İkinci Dünya Savaşı, Yugoslavya Türkleri.

ÖZET

Türk romanının değişmez mekânı olan İstanbul'dan sonra, Milli Mücadele ve akabinde Cumhuriyetle birlikte başlayan değişim, Anadolu'yu da edebiyatımızın mekânı haline getirir. Ancak bununla yetinmeyen bazı yazarlar, yurt dışındaki Türklerin yaşadığı mekânları ve olayları da eserlerine taşırlar. Bu özellikteki yazarlardan biri de Faik Baysal'dır.

Bu çalışmanın amacı, *Drina'da Son Gün* adlı romanda, Baysal'ın İkinci Dünya Savaşı yıllarında Yugoslavya Türklerinin yaşadığı insanlık dramını ele alış tarzını tespit etmektir. Ayrıca tarihî gerçeklere bağlı kalarak yazılan bu romandan hareketle, barışın sağlanması hususunda neler yapmak gerektiğini sonraki nesillere aktarmaktır. İnsanın insana yaptığı korkunç işkenceyi ayrıntılı bir şekilde ele alan romanın tarihsel arka plânını irdelemek ve romanda savunulan insanî duygular üzerinde durmak da çalışmanın bir diğer amacıdır. *Drina'da Son Gün*, sadece Baysal'ın yazarlığı açısından değil, Türk Edebiyatı için de şahıs kadrosu, olayların geçtiği mekânlar, dayandığı tarihsel gerçeklik ve roman boyunca değişik vesilelerle dile getirilen çözüm önerileri bakımından oldukça sıra dışı ve ilginç bir romandır. Yugoslavya göçmeni Rıza Selmanoviç'in (Yenerer) yaşamış olduğu bazı olaylara dayanan romanda, eski Yugoslavya Türklerinin İkinci Dünya Savaşı yıllarında yaşadığı sıkıntılar, giriştikleri varolma mücadelesi ve sonunda Türkiye'ye göç etmeleri anlatılmaktadır.

Bu bağlamda çalışmamızda; İkinci Dünya Savaşı Yugoslavya'sında yaşanan insanlık dramına, savaşın mekâna nasıl yansıdığına, romanın tarihî gerçekliğine ve romanda ileri sürülen çözüm önerilerine sırasıyla değinilmiştir. Sonuç kısmında ise, çalışmamızın genel bir değerlendirmesi yapılmıştır. Savaş, savaşın nedenleri ve barış içinde yaşama şartları tespit edildikten sonra, Baysal'ın savaşa bakışı ile ilgili ulaşılan bilgiler ve çıkan sonuçlar, kendi değerlendirmelerimizle birleştirilmiştir.